

Zini, sargā, copē!

Augstrozes Lielezerā ALDA kausa dalībniekiem vairāk ķērās asari un līdakas

Jūlija trešajā svētdienā Augstrozes Lielēzērā pulcējās makšķernieku 20 komandas, lai startētu Sudraba ceļojošā ALDA kausa izcīņās šī gada 2. posmā. Todien bija gana silts un vējains. Uz jautājumu, kā tādi laikapstākļi ietekmē copes veiksmi, sacensību rīkotājs, Limbažu novada pašvaldības aģentūras ALDA direktors Jānis Remess atsmēja: – *Ja ķeras, tad tā ir meistariība. Ja ne, tad pie vainas laikapstākļi, un nav nozīmes, kādi tie ir.* Aptaujājot copmaņus, daudzi patiesi atzina, ka viņiem todien veicas ne visai labi.

Aptuveni sacensību vidū, kopā ar sacensību rīkotāju J. Remesu dodoties apbraukāt makšķerniekus, varēja redzēt, ka visas laivas vairāk koncentrējas uz ūdens tilpes malām, tātad – uz asariem. Komanda JG (Jānis Bitenīks un Guntis Grīnbergs) bija tikuši pie vairākiem smukiem asariem. Paši savu lomu vērtēja kā švaku un nosmēja – visas zivis, kas bijušas ezerā, viņi arī dabūjuši. Vairāk neesot. Par neveiksmīgu copi izsacījās vēl vairāki uzrunātie. Jānis Lietiņš no *Zīķeriem* stāstīja, ka izmēģinājis veiksmi savā iecienītajā asaru vietā, kur starp ūdenī kritušajiem kokiem tie parasti mēdzot lielā skaitā slēpties, centies šīs zivis pievilināt, bet nesekmīgi. Arī citi copmaņi tur centušies makšķerēt un tāpat palikuši gariem deguniem. *Jautrie brekši* (Audris Kalniņš un Jānis Ozoliņš) bija noenkurojušies malā, kur daudz lēpu un patīk slēpties līdakām. Diemžēl nupat tiem viena līdaka bija piecopējusi, bet iepinusies zālēs un norāvusies. – *Vēl jau līdz sacensību beigām ir laiks, gan pagūsim kaut ko noķert*, – cerīgi sacīja A. Kalniņš. Netālu no *Jautrajiem brekšiem* zivis ķēra *Kiss Myaxe* (Zintis Pētersons ar dēlu Eināru). Viņu lomā bija jau divas līdaciņas. Z. Pētersons atklāja – tiklīdz parādījies vējš, tā arī zivis sākušas ķerties. Abi cerēja līdz sacīkšu beigām tikt pie vēl vismaz vienas līdakas. No sākuma Z. Pētersons mēģinājis makšķerēt citā ezera līcī, kur pirms pāris nedēļām viņam ļoti labi ķērušās zivis. Sacensību dienā gan šajā vietā nesekmējās. Zintis sprieda, ka, iespējams, kāds ar motorlaivu tur iebraucis un zivis izbiedējis. Rīta puse veiksmīgāka bija ko-

mandai *NMHOUSE* (Jānis Meirans un Staņislavs Maškēvics), tad tikuši pie līdakas un pāris asariem. Pieķērušās arī zemmera līdaciņas, bet uz sacīkšu otru pusi zivju ziņā valdīja pilnīgs klusums. Brāļi Aivars un Andrejs Hāni tobrīd bija tikuši gan pie asara, gan zandarta un lūkoja ezera zālēs noķert arī līdaku, lai būtu pilns plēsoņu komplekts. Savukārt Normunds Trantovskis no *Fox Raids* tobrīd līdaku un asari bija jau noķēris, bet zandartu vēl meklēja. Viņš stāstīja, ka Augstrozē zandarti viņam vienmēr ķeroties tikai pēc pulksten diviem dienā.

Sacensību laikā copmaņi no Augstrozes Lielezera kopīgi izcēla 17,54 kg zivju. J. Remess vērtēja, ka pēdējā laikā tas arī ir vidējais koploma svārs. Makšķernieku lomā lielākoties bija asari un līdakas, taču arī pa kādam zandartam. Līdzīgi kā iepriekšējā posmā Limbažu Lielezerā, arī Augstrozē jauno papildu nosacījumu (iegūt lomā visas trīs plēsīgās zivis) izpildīja tikai viena komanda – *Hāni*. Tiesa, arīdžan šoreiz tam nebija nozīmes, jo viņi tāpat bija izvilkuši smagāko lomu – 2,75 kg zivju un kļuva par Augstrozes Lielezera posma uzvarētājiem. Papildus Hāni saņēma piemiņas velti par platāko (9 cm) šajā posmā izvilktu asari. Otrie bija *Laimīgie no Limbažu auto* (Kaspars Ozoliņš un Sandis Zvīgulis) ar 2,15 kg lielu lomu. Savukārt 3. vietu ieguva *Kiss Myaxe* ar 1,65 kg zivju. Zintis un Einārs tika arī pie speciālbaltas par platāko (8 cm) noķerto līdaku. Ceturtie palika *Plēsoņu mednieki* (Ludvigs un Krišjānis Leons Saulītes), kuri izvilka 1,56 kg lielu lomu un ieguva arī veicināšanas balvu par nocopētu šaurāko (7,5 cm) zandartu. Piektajā un sestajā vietā ierindojās attiecīgi *Lauztie airi* (Imants Grabovskis un Vladimirs Komarovs) ar 1,53 kg un *JG* ar 1,35 kg. Jāņa Lietiņa dāvināto kartupeļu maisu par mazāko ieskaites lomu saņēma komanda *Tagad toč viss skaidrs* (Andris Vītols un Rolands Muskars).

Sacensību noslēgumā dalībnieki sprieda par nākamo ALDA kausa izcīņas posmu. Dažs rosināja, ka vajadzētu ieviest pārmaiņas un rīta copes vietā izmēģināt

Brāļi Andrejs (no labās) un Aivars Hāni jeb komanda *Hāni* kļuva par ALDA kausa izcīņas Augstrozes Lielezera posma uzvarētājiem

Zintis (no labās) un Einārs Pētersoni no komandas *Kiss Myaxe* rāda līdakas, kas, kā vēlāk izrādījās, atnesa viņiem 3. vietu šajā posmā

sarīkot vakara sacīksti makšķerēšanā. Beigās gan visi vienojās, ka labāk tomēr palikt pie gadu gaitā ierastās rīta copes. Ņemot vērā, ka šo sacensību nolikums tapa laikā, kad vēl bija maz skaidrības par drošības noteikumiem saistībā ar Covid-19 izplatību, organizators ALDA kausa izcī-

ņu bija paredzējis trīs posmos – Limbažu un Augstrozes Lielezerā, kā arī Dūņezērā. Pēc Augstrozes posma visi nolēma tomēr sarīkot papildu posmu arī Lādes ezerā, un šo domu atbalstīja arī tā apsaimniekotājs Jānis Martinsons. 16. augustā tiksimies Lādes ezerā!

VVD inspektori *bruņosies* ar ķermeņa kamerām

Lai uzlabotu zvejas un makšķerēšanas kontroles efektivitāti, Valsts vides dienesta (VVD) inspektori pārbaudēs izmantot ķermeņa kameras (tās piestiprināmas pie apģērba). Tādējādi viņi ērtāk varēs konstatēt administratīvo pārkāpumu pierādījumus, tāpat tiks mazināts korupcijas risks.

Lai ierobežotu laika un resursu patēriņu administratīvā soda piemērošanai par makšķerēšanas, vēžošanas un zemūdens medību noteikumu vienkāršākajiem pārkāpumiem, VVD inspektori turpmāk jau nodarījuma konstatēšanas vietā izskatīs lietu un

piemēros sodu. Par vienkāršākiem pārkāpumiem uzskatāma, piemēram, makšķerēšana bez kartes, bez īpašās atļaujas (licences), bez personu apliecināšanas dokumenta, atļautā makšķerēšanas rīku skaita pārsniegšana, attālināšanās no saviem makšķerēšanas rīkiem tālāk par 50 metriem, kā arī makšķerēšanas vietas piegružošana. Tiesa, ja papildus šiem pārkāpumiem tiks konstatēts vēl cits pārkāpums vai lomā būs zivis, tad iespējami vainīgajai personai uz lietas izskatīšanu būs jāierodas dienesta attiecīgajā reģionālajā struktūrvienībā. Tāpat lēmums par sodu uz vietas netiks pie-

ņemts, ja aizdomās par pārkāpumu turētā persona ir nepilngadīga vai ja būs radusies konfliktsituācija.

Videoierakstus VVD uzglabā un izmanto atbilstoši fizisko personu datu aizsardzības noteikumiem, t.i., ierakstus, kur fiksēts administratīvais pārkāpums, VVD uzglabā un izmanto kā lietiskos pierādījumus Administratīvās atbildības likumā noteiktajā kārtībā, savukārt citus videoierakstus patur īslaicīgi un tad dzēš.

Kristīne KĻAVENIECE,
Valsts vides dienesta sabiedrisko attiecību vadītāja

Karpu čempionātā Katvaru ezerā viss notiek

Katvaru ezerā turpinās karpu makšķerēšanas čempionāts *Noķer – atlaid*. Ezera apsaimniekošanas biedrības vadītājs Jānis Krūmiņš, jautāts, kā copmaņiem sokas ar smago karpu noķeršanu, teic, ka viss notiek. Katru nedēļu ir pa kādai zivij, ko nosvērt. Citkārt nedēļu esot klusums un tad vienā dienā sveramas pat vairākas karpas. Makšķernieki tikuši arī pie tādām, kuru svārs sasniedz jau padsmīt kilogramu. Jāpiemin, ka šajā čempionātā tiek vērtētas zivis, kas smagākas par septiņiem kilogramiem. Pēc nosvēršanas un kopīgas fotosesijas tās palaižamas atpakaļ ezerā. J. Krūmiņš spriež, ka makšķernieki vairāk gaida rudeni, kad lielās karpas kļūs aktīvākas un sāks arī labāk ķerties.

Turpinājums – 10. lpp.

Sākums – 9. lpp.

Arī mūspuses ezeru apsaimniekotāji lūkoja pieredzi Kurzemē

Pirmdien Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centra (LLKC) Siguldas nodaļa rīkoja braucienu uz Kurzemi iepazīt turienes zivju audzētāju un ezeru apsaimniekotāju pieredzi. No mūspuses šajā aktivitātē iesaistījās Limbažu novada pašvaldības aģentūras ALDA, Lādes un Katvaru ezera apsaimniekošanas biedrību pārstāvji. Līdz ar mūsējiem pie Jaunpils, Tukuma un Engures novada saimniekiem devās arī zivju audzētāji, to pārstrādātāji, ar zveju un arī zivju ēšanu saistītie no Carnikavas, Saulkrastiem, Mālpils un Inčukalna.

Zivis ir jāmīl un ar tām jāstrādā

Jaunpils novada zemnieku saimniecībā mūs sagaidīja īpašnieks Gints Nordens. Paralēli lopkopībai un biškopībai viņš nodarbojas ar kupraino spoguļkarpu, tāpat balto amūru, zandartu un nedaudz arī ar varavīksnes foreļu audzēšanu. Tur iegūst arī zivju vaislas materiālu un audzē mazuļus. Saimniecības sākums meklējams 1927. gadā, un sētā augošais varens ozols redzējis jau sešas paaudzes. G. Nordens pārstāv ceturto. *Avotiņu* dīķu, kas izveidoti kaskādē, platības nav lielas, tādēļ saimnieks cenšas *spiest* uz iespējami lielāku zivju blīvumu tajās. Viņa pieredze rāda, ka mazas platības ir vieglāk apsaimniekot un nosargāt (kā no divkājainiem, tā četrkājainajiem un lidojošajiem) nekā lielas. Tiesa, īpaši jāseko līdz iespējamām slimībām, kam liels zivju blīvums patīk, piemēram, karpu utīm. Ūdens pieteci (caurteces nav) dīķos veic meliorācijas sistēmas, gruntsūdeņi, lietus un sniegs. Aerācija tiek nodrošināta. Valstī nozvejas blīvums gadā vidēji ir 200–500 kg no hektāra. Intensīvi barojot ar graudiem, tā sasniedz apmēram 700 kg līdz pat tonnai no hektāra. Savukārt *Avotiņos* nozveja ir aptuveni četras tonnas no hektāra. Turklāt karpu vienas vasaras mazulim vidējais svars pieaugums ir 100–250 gramu, bet divgadnieku var uzaudzēt jau līdz 2 kg smagumam. (Tikmēr vidēji valstī, barojot ar graudiem, vienas vasaras pieaugums ir 25–50 g, bet divgadniekam –250–300 g). Trīsgadnieks jau sver, sākot ar 2,5 līdz 4,5 kg. – *To var panākt ar kvalitatīvu zivju barību*, – norādīja saimnieks. *Avotiņos* karpas baro ar specializēto komplekso barību. Pēdējos gados G. Nordens izmanto *Alltech Coppens* (forelēm – *Biomar*) barību. Zivju gaļas kvalitāte saglabājas laba. Jaunajām karpiņām startera (speciālo piebarojumu zivju jauniņiem) vietā dod govju vircu (uz 1 ha apmēram 4 *kubi* vircas). Tiklīdz karpēni izauguši līdz aptuveni 3 cm garumam, tiem sāk dot t.s. kombikormu. Nākamgad te iecerēts uzstādīt automātiskās zivju barotavas. Lai viesi pārliecinātos, cik brangas izaug jaunās karpiņas, saimnieks uzskatei bija saķēris vienas vasaras un divvasarniekus. Tiešām lieli!

Pirms aptuveni pieciem gadiem *Avotiņu* saimnieks pievērsās arī foreļu audzēšanai. Mazuļus šim nolūkam viņš iepērk. Sākotnēji tās audzēja tikai dīķī, bet pēc vienas vasaras šīs zivis pārlietu sasilušā ūdens dēļ aizgāja bojā. Tagad jau trešo gadu tās pa vasaru audzē speciālos baseinos jeb slēgtās recirkulācijas sistēmās. Ūdeni, kas tiek apskābekļots un filtrēts, iegūst no spīces. Tobrīd darbojas četri baseini, katrā – ap-

tuveni 90 foreļu jauniņi, bet tapšanas procesā bija vēl vairāki. Foreles baseinos audzēs līdz augusta beigām. Kad dīķī ūdens temperatūra pazemināsies, tās ielaidīs tur – viena daļa tiks palaistas brīvi, otra – specializētajos audzēšanas grozos. *Avotiņu* zivju lielākie patērētāji ir makšķernieki, bet tās tiek tirgotas arī citiem interesentiem.

– *Tas nav tik vienkārši – ielaidīšu zivis, nu tik būs lielās tonnas un rubuļi ripos. Ar zivīm jāstrādā diezgan intensīvi, jāvēro, cik labi tās jūtas. Lai to visu darītu, zivis ir jāmīl*, – noslēgumā sacīja G. Nordens.

Jožos dīķmalu apkopšanā piedalās aitas

Tukuma novada *Jožos* un SIA *Zīve* saimnieko Gunvaldis un Guna Sproģi. Umurgas un Lādes puse saimniekam, kurš izrādījās atraktīvs stāstnieks un arī joku plēsējs, pazīstama, jo no mūspuses tam nākuši senči. Uz viņa rapšiem un lopbarības pupām savas bišu saimes vedot arī dravnieki no Limbažu puses. Sproģi apsaimnieko aptuveni 5000 ha, no tiem 200 ir tieši ūdeņi. Viņu pamatnodarbošanās ir lauksaimniecība, īpaši graudkopība, bet zivīm pievērsās tikai pirms dažiem gadiem, kad pie Viesatas un tās kanāla iegādājušies zemi, kur savulaik bijusi zivju audzētava. Domājuši visu teritoriju, kas jau bija krūmiem aizaugusi, nolīdzināt un apstēt, tomēr nolēmuši audzētavas ūdens tilpes atjaunot un pamēģināt darboties ar zivīm. Nācies gan cīnīties ar bebrim un *malīkiem*, taču nu viss kārtībā. Pārsvārā audzē karpas, bet ir arī līdakas un foreles. Lielākā problēma – atrast tām noietu. Sākotnējās cerības, ka karpu aktīvi pircēji būs poļi un vācieši, neattaisnojās. Nav arī izveidojusies sadarbība ar veikalu ķēdēm par karpu tirdzniecību. Lielākie *Jožu* karpu ņēmēji ir makšķernieki. G. Sproģis teica, ka šis ir pēdējais gads, kad kopj līdakas. Līdz šim pildīja pašvaldību pasūtījumus mazuļu audzēšanā, bet iznākot pārāk liela *ķēpa*. Karpas baro ar pašu saimniecībā vāktajiem graudiem – mazajām samal, lielajām dodamos placina.

Saimnieks vedināja lūkot ziemas dīķus, kopskaitā to ir 19. Ūdens tiem tiek ņemts no Viesatas kanāla. Lai varētu piekļūt šai teritorijai, izbūvēts ceļš. Lai upe neizskalo platības, tās krasti nostiprināti ar laukakmeņiem un šķembām. Nožogotajā teritorijā ganās simt aitū ganāmpulks. Tās tur izmitina sadarbības partneri – aītkopji. Sproģi par to priecīgi, jo vairs nav jāraizējas par plaušanu. Turklāt dzīvnieki noblietē dīķu krastus un tie neizskalojas. Nākamgad iecerēts tur izvietot pūču būrus, lai šie putni tiktu galā ar zāliena uzra- cējiem kurmjiem. – *Ticam, ka kādreiz ies arī zivis, bet pašaujāties uz lauksaimniecību*, – sacīja G. Sproģis.

Rideļu dzirnavās balstās uz tūrismu un ēdināšanu

Engures novada Rideļu dzirnavās no 90. gadu sākuma saimnieko Oskars Kambala. Īpašums, kurā ir arī 37 ha ezera,

Tukuma novada *Jožu* saimnieks Gunvaldis Sproģis (vidū) teic, ka pagaidām pašaujas uz lauksaimniecību, taču cer, ka tā lieta aizies arī ar zivīm

Jaunpils novada *Avotiņu* saimnieks Gints Nordens (trešais no kreisās) apmeklētājus ievēdīs savā foreļu vasaras audzētavā pie baseiniem

Rideļu dzirnavu saimnieks Oskars Kambala pie dzirnavām, kurās tagad darbojas muzejs, bet zem tām iekārtoti baseini storu audzēšanai

saņemts mantojumā un darbs sāks teju no nulles, jo viss, pat dzirnavas, bija sabrucis. Nu saimniecības darbība balstās uz tūrismu (kādreizējās dzirnavās kopš 2018. gada iekārtots muzejs), kafējnicu un makšķerēšanu. Tur audzē karpas un šogad atkal pievērsās arī storu audzēšanai. Karpas audzē no ezera atdalītā 0,7 ha lielā daļā, bet stores – četros baseinos, kas tiek *baroti* Rideļu dzirnavezera un blakus esošās Kalnupes caurplūdē. Tamdēļ tur arī ir tikai četri storu baseini. Ja to būtu vairāk, nāktos ierīkot recirkulācijas sistēmu, kas prasītu lielus ieguldījumus un līdz ar to sadārdzinātu produkciju. Mēģināts darboties arī ar forelēm, bet neveiksmīgi, jo nevarēja tām nodrošināt atbilstošu ūdens temperatūru. Zivis audzē tikai kafējnicās vajadzībām. Pārējā Rideļu ezerā brīvi aug un makšķerējamas līdakas, līņi un citas zivis. Ezera iemītnieku resursus arī papildina. Tas tiek applauts ar speciāliem plāvējiem, izplauto ar īpašiem grābekļiem izceļ laukā un atstāj krastā kompostēties. Arī dūņas tiek izsūk- nētas. Pie O. Kambalas vietējie ezeru apsaimniekotāji nolūkoja ideju laivu enkuru veidošanai – smagu dzelzs gabalu vietā kā enkurus var izmantot 10 l plastmasas kan- nas, kas piepildītas ar smiltīm.

Rideļu dzirnavas, kas plešas trijos stā- vos, veiksmīgi darbojas no 1994. līdz 2004. gadam. Tur pārstrādāja kviešus mil- tos un miežus putraim un grūbās. Pirms pieciem gadiem O. Kambala izmantoja iespēju piedalīties projektā *Industriālais mantojums*. Rezultātā tur iekārtots muzejs, kurā var gūt priekšstatu par pagājušā gad- simta pirmās puses graudu malšanas proce- su. Saimnieks iecerējis savas kafējnicās va- jadzībām sākt uz akmeņiem (tie no Dānijas jau sagādāti) malt graudus (jauca – 100 kg stundā) un nelielos apjomos ražot miltus.

Mājupceļā brauciena dalībnieki sacīja paldies tā rīkotājam, LLKC zivsaimniecības attīstības konsultantam Jānim Kra- valim par iespēju satikt tik aizrautīgus saimniekus un uzzināt viņu pieredzi zivju audzēšanā, pārstrādē un realizācijā.

Tematisko lapu atbalsta:

Lapu sagatavoja **Līga LIEPIŅA**